

2024-12-03

§ 65 2024.162 BUN

Tillgängliga lärmiljöer och särskilt stöd

Ärendebeskrivning

Enligt skollagens (2010:800) 3 kapitel ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I utbildningen ska hänsyn också tas till elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Om en elev inte befaras komma att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven (enligt skollagens 3 kapitel) skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av skollagens 3 kapitel framgår vidare att om det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska i dessa fall utarbetas för eleven. Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör men kan också ges i form av enskild undervisning eller i särskild undervisningsgrupp.

I ärendet redovisas omfattningen av det särskilda stödet som ges i Alingsås kommuns grundskolor årskurs 1 till 9 utifrån den statistik som årligen samlas in av Skolverket den 15 oktober.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har i skrivelse den 27 november 2024 lämnat följande yttrande:

Barn och ungdomsnämndens beslutade 2024-06-11 §46 att återremittera ärendet till förvaltningen för fortsatt beredning. Förvaltningen har med utgångspunkt i återremissen fördjupat uppföljningen avseende den statistik som redovisas. Förvaltningens yttrande är därför kompletterat med en bilaga i form av en rapport.

I huvudmannens verksamhetsuppföljning (dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå) för läsåret 2022/2023 ingår en strategi för ökad måluppfyllelse som benämns "Stärka undervisningens kvalitet och tillgänglighet". I arbetet med strategin ingår insatser som att bedriva ett kvalitetsarbete med fokus på undervisningens kvalitet och tillgänglig lärmiljö, arbete utifrån garantin för tidiga stödinsatser (Läsa/skriva/räkna-garantin), språkutvecklande arbetssätt och ett främjande och förebyggande barn- och elevhälsoarbete.

2024-12-03

Utifrån de insatser som beskrivs i huvudmannens verksamhetsuppföljning arbetar Barn- och ungdomsförvaltningen och skolenheterna med att skapa en tillgänglig utbildning där eleverna ska kunna ges individanpassad ledning och stimulans och vid behov ges stöd i form av extra anpassningar. Insatserna syftar till att långsiktigt minska behoven av särskilt stöd.

Sammantaget görs bedömningen att arbetet med insatser inom strategin "Stärka undervisningens kvalitet och tillgänglighet" behöver fortgå och fortsatt följas upp inom ramen för skolenheternas och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Nuläge särskilt stöd

Komplett statistik för perioden 2017/2018 till och med 2023/2024 uppdelad per kön och med jämförelser med riket redovisas i Bilaga – statistik särskilt stöd, grundskola 2024.

Särskilt stöd till elever i förskoleklass redovisas inte i ärendet beroende på avsaknaden av möjligheter att göra jämförelser med riket, då den nationella statistiken endast innehåller statistik för elever i grundskolans årskurs 1 till 9. Beslut om särskilt stöd i förskoleklassen är dock ganska ovanligt.

Åtgärdsprogram

Andelen elever med särskilt stöd (beräknat utifrån antalet upprättade åtgärdsprogram) i Alingsås kommuns grundskolor läsåret 2023/2024 var 6,0 procent. Nivån, och även skillnaden i andel mellan flickor och pojkar, är jämförbara med nivåerna för riket där 6,2 procent av eleverna hade ett upprättat åtgärdsprogram. Det är fler pojkar än flickor som har beslut om åtgärdsprogram. Andelen elever i Alingsås kommun som har upprättade åtgärdsprogram är något lägre jämfört med de närmast föregående åren, framförallt är det en lägre andel pojkar som har åtgärdsprogram än tidigare.

Enskild undervisning eller särskild undervisningsgrupp

Andelen elever som ges stöd i form av enskild undervisning eller i särskild undervisningsgrupp är högre i Alingsås kommuns grundskolor (3,4 procent) än i riket som helhet (2,2 procent). Skillnaden utgörs främst av att fler elever i Alingsås kommun ges stöd i särskild undervisningsgrupp än i riket. Det är fler pojkar än flickor som har beslut om särskild undervisningsgrupp i Alingsås kommun. Andelen elever som ges enskild undervisning är lägre än i riket.

Andelen elever som ges stöd i form av enskild undervisning eller i särskild undervisningsgrupp i Alingsås kommun har ökat över tid medan den varit relativt oförändrad i riket som helhet.

Anpassad studiegång

Om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) göras. Den anpassade studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (skollagen 3 kapitel).

2024-12-03

En elev kan ha beslut om enskild undervisning eller placering i särskild undervisningsgrupp samtidigt som eleven har beslut om anpassad studiegång, något som är tämligen vanligt förekommande.

Även andelen elever som har anpassad studiegång ökar över tid och är högre i Alingsås kommuns grundskolor (2,7 procent) än i riket som helhet (1,4 procent). Det är fler pojkar än flickor som har beslut om anpassad studiegång i Alingsås kommun, på samma sätt som i riket som helhet.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut: Redovisningen godkänns

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Tillgängliga lärmiljöer och särskilt stöd
- Bilaga Tillgängliga lärmiljöer och särskilt stöd - svar på återremiss